

Ehli Zevk ve Ehli Keşif Kimlerdir?

Ehli zevk ve **ehli keşif**, genelde ehli tarikat ve tasavvuf için kullanılan terimlerdir.

Tasavvuf, kalbi, manevi hastalıklardan kurtarıp, sadece Allah'a tevcih ettikten sonra, iman hakikatlerine ulaşmakta kullanılan uzun ve zorlu bir manevi yolculuktur. Bu yolculuk esnasında çok engeller ve riskler ile karşılaşan salik, bunları yenmek için bir takım riyazetler ile nefsini terbiye etmeye çalışır. Az yeme, az uyuma, az konuşma, dünyanın boş işlerini terk gibi sıkı manevi perhizler ile manevi yolculuğunu kat etmeye çalışır.

Bu uzun ve meşakkatli manevi yolculukta giden salik, her makam ve mevkiye geldikçe yeni şeyleri görür, başka manaları keşif eder ve ayrı ayrı manevi zevklerle karşılaşır. Aslında bu keşif ve zevklerin verilmiş amacı, uzun ve zorlu bir yolculukta olan salike Allah'ın bir teşviki bir ikramıdır, bir kolaylığıdır; yoksa asıl amaç ve gaye değildir. İşte bazı salikleri vartaya atan, zevk ve keşifleri gaye yapmasıdır; asıl hedef haline getirmesidir. Hedef, Allah'ın rızasına kavuşmaktır; zevk ve keşifler ise bu yolda teşvik ve teyit içindir.

Zevk, ulvi ve süfli olmak üzere iki sınıfa ayrılır:

Süfli zevkler, dünyanın adi ve haram olan zevkleridir. Bunlar daha çok insanın şehvani ve hayvani arzuların karşılığıdır. Zina, zulüm, intikam, gasp, hırsızlık, haram sevmek, haram lokma gibi... Bunların hepsinin içinde menhus bir zevk ve lezzet vardır. İşte, haram şeyleri cazip kılan ve ekser insanları aldatan bu menhus zevk ve lezzetlerdir. Allah, imtihan gereği haramlar içine bu zevkleri serpiştirmiştir.

Ulvi zevkler ise insanın imani ve insani yönündeki zevkleridir. Bunlar daha çok insanın kalbinin, ruhunun, vicdanının ve yüksek hislerinin keyif ve zevkleridir. Mesela, bir muhtaca yardım edildiğinde vicdan ve insani duygular büyük keyif alır. Yine işlerinde adil olan bir hakim, vicdanen büyük bir hiffet ve yüksek bir keyif sürer.

Kalp, Allah ile tatmin olur, onu bulunca rahata ve zevke erişir...

Allah, hayır yoluna ulvi zevkleri; şer yoluna da süfli zevkleri ekmiştir. Amaç bu yolda gidenler imtihanın bütün derinliğini yaşasın ve hissetsin. İnsan mahiyet olarak nihayetsiz terakki de edebilir, tedennide edebilir. İmtihan gereği terakki yollarında ulvi zevkler müşevvik, tedenni yollarında da süfli zevkler müşevvik olarak konulmuştur.

Tasavvuf erbabı, bu terakki yolunda yolları ve makamları kat edip geçtikçe bir takım ulvi zevk ve keşiflerle karşılaşılıyorlar. Bu ulvi zevkler bir çeşit hedefe gitmede doping görevi görüyor. İşte bundan dolayı tasavvuf sistemi ile hakikate ve yüksek

makamlara ulaşmaya çalışanlara ehli zevk ve keşif denilmiştir. Bunlarda ilim ve akıldan ziyade, kalp ve aşk hükmettiği için ehli kalp de denilmiştir.

Aynı tasavvuf sistemi ile hakikate gitmekle beraber, aynı zamanda akıl ve ilimde de terakki etmiş salıklere de **muhakkik** denilmiştir. Yani bir nevi hem kalp hem de aklı işlettiren sufilere verilen özel bir terimdir muhakkik ismi. [Cüneyd-i Bađdadi](#), [Marufu Kerhi](#), [Ahmet Bedevi](#) gibi ilim ehli evliyalar, buna misal olarak verilebilir.